

Satu Selin

PERINNEPIIRILEIKIT JA -LAULUT ARJEN KÄYTTÖÖN

Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma

Marraskuu 2012

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences	Opinnäytetyön päivämäärä 26.11.2012				
Tekijä(t) Satu Selin	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Sosiaalian koulutusohjelma Sosionomi (AMK)				
Nimeke Perinnepiirileikit ja -laulut arjen käyttöön.					
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen työ ja sen tarkoituksena oli herätellä uudestaan perinnepiirileikit - ja laulut arjen käyttöön päiväkodeissa. Kyselyäni matkan varrella eri päiväkotien työntekijöiltä perinnepiirileikkien käyttöä, oli se jo jossain määrin unohdettu. Siitä lähtikin ajatus, pitää ns. perinnepiirikerhoa ja näin herätellä se uudelleen käyttöön.</p> <p>Yhteistyötä tehtiin Mikkelin päiväkodin kanssa, jossa pidin perinnepiirikerhoa 3 - 5-vuotiaille lapsille kuusi eri kertaa kolmella erilaisella ohjelmalla. Laulut ja leikit kokosin erilaisista kirjoista, jossa oli suomalaisia kansanlauluja ja leikkejä.</p> <p>Työssä käytiin läpi varhaiskasvatuksen arkea ja siinä tarvittavia taitoja. Leikistä kerrottiin mitä se tarkoittaa ja miten kulttuuri-identiteetti vaikuttaa lasten leikkeihin. Kerrottiin perinteistä taustaa, millaisia perinteitä on sekä mitä leikit oli ennen ja nyt. Musiikista selvitettiin miten sitä voitiin hyödyntää varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Arviointi tehtiin laadullisin menetelmin. Lapsien osalta se toteutettiin kyselynä, johon he jokaisen tuokion jälkeen vastasivat hymy/surunaama korteilla. Työntekijät tekivät puolestaan kirjallisen arvioinnin henkilökunnan kyselylomakkeen pohjalta. Näistä tehtiin yhteenveto erinäisillä taulukoilla.</p> <p>Toiminnallisen työn lopputuloksena voidaan todeta, että työn tulosten pohjalta perinnepiirileikkejä sekä lauluja otetaan uudelleen käyttöön. Työn myötä päiväkodilla on nyt käytettävissä leikit ja laulut ohjearjojen, joiden avulla voidaan pitää perinnepiirituokioita.</p>					
Asiasanat (avainsanat) Varhaiskasvatus, leikki, perinne ja musiikki					
Sivumäärä 28 sivua + 19 liitettä	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">Kieli</td> <td style="width: 33%;">URN</td> </tr> <tr> <td>Suomi</td> <td></td> </tr> </table>	Kieli	URN	Suomi	
Kieli	URN				
Suomi					
Huomautus (huomautukset liitteistä)					
Ohjaavan opettajan nimi Johanna Hirvonen	Opinnäytetyön toimeksiantaja				

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 26.11.2012
Author(s) Satu Selin	Degree programme and option Degree programme in Social Services Bachelor of Social Services	
Name of the bachelor's thesis Traditional circuit plays and songs for everyday use		
Abstract The thesis was a functional work and the aim was to revive traditional circuit plays of and songs for use in day care centers. According to my inquiry it was noticed that the using of this kind of tradition was forgotten. Based on the results of the inquiry it was decided to keep traditional club circuit in a day care centers and by this way to wake up this kind of tradition activity again. The co-operation was carried out together with a day care centers in Mikkeli. There was held a traditional club circuit for 3 to 5 years kids six times with three different programs. The plays and songs were collected from different old Finnish national anthem and plays books. The everyday life and the skills needed in early childhood education were examined in this thesis. In addition to this it was told what the play means, how the cultural identity effects on childrens games, how the background of tradition was like. What kind of plays well in olden times and what they are now. It was also told how to use music in early childhood education. The material was analysed by using a qualitative method. The childrens answered after the play session with smile or sad face cards. The employees gave their answers with the questionnaire. The final conclusion was made according to these results. As a result the study shows, that the traditional club circuits and songs will be reintroduced in day care centers. After my study the instructions how to use the plays and games are available in the daycare centre.		
Subject headings, (keywords) Childhood education, play, tradition and music		
Pages 28 pages + 19 attachments	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Johanna Hirvonen	Bachelor's thesis assigned by	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	VUOROVAIKUTUS ARJESSA	1
	2.1 Vuorovaikutustaidot	2
	2.2 Sosiaaliset taidot	2
3	LEIKKI	3
	3.1 Määrittelyä.....	3
	3.2 Piaget'n ja Vygotskin merkitys leikissä	4
	3.3 Leikki osana kokopäiväistä toimintaa	5
	3.4 Kulttuuri-identiteetin vaikutus leikkiin.....	5
4	PERINTEET LEIKISSÄ.....	6
	4.1 Perinneleikin määrittely.....	6
	4.2 Suomalaiset leikkiperinteet.....	7
5	MUSIIKKI OSANA VARHAISKASVATUSTA	9
6	KEHITTÄMISTYÖN TAVOITE.....	10
7	TOIMINNAN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI.....	11
	7.1 Tavoite ja suunnitelma.....	11
	7.2 Ensimmäinen toimintatuokio.....	12
	7.2.1 Ensimmäisen toimintatuokion toteutus.....	13
	7.2.2 Ensimmäisen toimintatuokion arviointi.....	13
	7.3 Toinen toimintatuokio	16
	7.3.1 Toisen toimintatuokion toteutus	16
	7.3.2 Toisen toimintatuokion arviointi.....	17
	7.4 Kolmas toimintatuokio	19
	7.4.1 Kolmannen toimintatuokion toteutus.....	20
	7.4.2 Kolmannen toimintatuokion arviointi.....	20
	7.5 Yhteenvedo palautteesta.....	23
8	POHDINTA	25
	LÄHTEET.....	27

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslupa päiväkodille

Liite 2. Arviointikaavake lapsille hymynaamoin

Liite 3. Arviointikaavake henkilökunnalle

Liite 4. Kun kello soi

Liite 5. Kultaansa kaipaava

Liite 6. Piiri pieni pyörii

Liite 7. Lintu lensi

Liite 8. Ystäväni tuttavani

Liite 9. Suutari räätäli

Liite 10. Tule ystäväksi

Liite 11. Hansvili

Liite 12. Juokse hiiri

Liite 13. Paras leikki

Liite 14. Tule tule piiriin

Liite 15. Keinustuoli

Liite 16. Lioli

Liitteet 17 – 19. Kansallispukukuvia

1 JOHDANTO

Opinnäytteeni aiheena on perinnepiirileikit ja –laulut, näkökulmana on toiminnallinen menetelmä lapsiryhmässä. Kiinnostukseni perinnepiirileikkeihin ja –lauluihin on tullut minulle omasta lapsuudestani ja perinteet kiinnostavat itseäni. Päiväkotimaailmassa työskenneltyäni huomasin, että perinnepiirileikit ja –laulut ovat jäämässä paikka paikoin pois. Niitä käytetään melko vähän ja uudet lastentarhanopettajat ovat niin innostuneita työhönsä, että haluavat mielellään opettaa uusia ja modernisempia lauluja ja leikkejä. Juteltuani eri lastentarhanopettajien kanssa perinnepiirileikeistä ja -lauluista, he olivat sitä mieltä, että ne pitäisi herättää uudelleen ”henkiin”.

Otin yhteyttä erääseen Mikkelin päiväkotiin ja kerroin ajatuksistani, että voisin pitää lapsille ns. perinnepiirikerhoa tuokioina. Tuokioissa käytäisiin läpi erilaisia perinnepiirileikkejä ja –lauluja. Aloitin työharjoitteluni samassa päiväkodissa ja henkilökunta ja lapset olivat todella innostuneita ja vastaanottavaisia siitä, että pitäisin siellä perinnepiirikerhoa.

Toiminnallisessa opinnäytetyössäni suunnittelen, toteutan ja arvioin kolme eri ohjelmaa, jotka pidän pienryhmissä 3 - 5-vuotiaille lapsille. Kaiken kaikkiaan pidän tuokioita yhteensä kuusi kertaa. Arvioinnin teen lapsilta hymy/ surunaama kyselyin ja henkilökunnalta paperiversiona ja kirjoitan niistä yhteenvedon. Kyselyt ovat liitteenä.

2 VUOROVAIKUTUS ARJESSA

Kahrin mukaan (2003, 11) lapsi nauttii oppimisesta. Lapsi tarkkailee ja jäljittelee useissa asioissa aikuisia ja häntä kiinnostavat erilaiset aikuisten puuhat. Kahrin muistuttaa, ettei lapselta tulisi vaatia liikoa, vaan lapsen tulisi antaa olla lapsi. Lapselle tulisi antaa hänen kehitystasoaan vaativia tehtäviä, silloin kun hän on halukas auttamaan ja oppimaan sekä tekemään niitä. Silloin kun lapsi kokee olevansa taitava ja suoriutuvansa tehtävistä, se tukee hänen kehitystään kokonaisvaltaisesti.

Mielestäni lapsi katsoo mallia toisilta lapsilta sekä aikuisilta. Päivähoidossa on erilaisia tehtäviä päivän aikana. Ruokailussa astioitten viemiset pois, itsenäistä pukemista ,

wc-käyntejä jne. Lapsi tekee sen, minkä osaa ja oppii koko ajan uusia asioita mallia katsomalla. Mallioppiminen onkin todella tärkeää. Päivähoidon arki on tekemistä, oppimista, auttamista, hyväksymistä ja kuulumista johonkin ryhmään.

Turvallisessa ryhmässä lapsen itsetunto kehittyy ja vahvistuu. Jokainen lapsi uskaltaa olla oma itsensä ja näyttää tunteensa päivän aikana. Turvattomassa ryhmässä lapsi pelkää, eikä uskalla tehdä asioita. Lapsi ei uskalla sanoa mielipiteitään tai yleensä ei uskalla olla oma itsensä. (Aalto 2008, 8).

2.1 Vuorovaikutustaidot

Ihmisellä on neljä vuorovaikutustapaa; ystävällinen, dominoiva, aggressiivinen ja alistuva. Nämä tavat voivat vaihdella jokaisella kotona, töissä ja hoidossa. (Kauppila 2000,49.)

Vuorovaikutus on mielestäni tärkeä osa lapsen elämää ja olemista. Lapsi ei välttämättä huomaa tai koe olevansa vuorovaikutussuhteessa, kun esim. leikkii ja keskustelee toisen lapsen tai aikuisen kanssa. Hän voi pyytää ruokailussa vaikka maitoa, tai pyytää apua pukemiseen tai muuten kiukutella ääneen. Jokainen siis tarvitsee vuorovaikutustaitoja. Taidot voivat olla suullisia, nonverbaalisia, kuvia tai viittomia, millä vain pysyy itseään ilmaisemaan ja olemaan toiminnassa toisten mukana.

Vuorovaikutuksessa kavereiden kanssa lapset oppivat tärkeitä taitoja. He oppivat johdamaan, auttamaan, seuraamaan ja tekemään yhteistyötä ongelmanratkaisutilanteissa, erityisesti leikeissä. Ystävyyssuhteet antavat lapsille sellaisen tunteen, että he kuuluvat johonkin joukkoon ja heillä on ystäviä. (Ikonen 2006, 153.)

2.2 Sosiaaliset taidot

Hirsjärven (1983) mukaan sosiaaliset taidot ovat taitoja, jotka auttaa yksilöä luomaan ja ylläpitämään sosiaalisia kontakteja. Poikkeus (1993) kertoo sosiaalisilla taidoilla lapsen pääsemisen leikkiin mukaan ja toiminnan jatkumiseen. Näitä taitoja ovat: vuorottelutaidot, kommunikointi, empaattisuus, ohjeiden noudattaminen ja kyky yhteis-

työhön muiden kanssa. Laineen (2005) mukaan sosiaalinen kehittyminen on koko iän prosessi vauvasta vaariin.

Lasten sosiaaliset ongelmat kehityksessä näkyvät siinä, kuinka lapsi leikkiessään käyttäytyy toisten samanikäisten seurassa. Usein varhaisessa vaiheessa todettavissa olevat ongelmat voivat näkyä aikuisiällä ilmenevinä ongelmina: kuten yliaktiivisuus, kiusatuksi tuleminen, masennus ja muut erilaiset sosiaaliset ongelmat. (Rusanen 2008, 15).

Lasten sosiaalisten suhteiden tukeminen päivähoitossa on tärkeää, koska mahdollisiin ongelmiin voidaan näin puuttua heti alkuvaiheessa, kun lapsi on vielä pieni. Tukemalla lapsen sosiaalisia suhteita edistetään lapsen kognitiivista kehitystä. Nämä ovat taitoja, joita lapsi tarvitsee ja yhteiskunta arvostaa sekä vaatii. (Rusanen 2008, 277.)

Lapsen kehitys on yksilöllistä, oppiminen ja kehittyminen syntyvät henkilökohtaisen toiminnan ja sosiaalisen kanssakäymisen vuorovaikutuksesta. Jokainen lapsi kehittyy omalla tavallaan ja omassa ajassaan. (Sarras 1995, 37).

Sosiaalisiin taitoihin kuuluvat tietysti vuorovaikutustaidot, joista sosiaalisesti taitava henkilö suoriutuu onnistuneesti. Vuorovaikutustaitoja täytyy olla, jotta lapsi pystyy olemaan toisten kanssa erilaisissa tilanteissa. (Kauppila 2000,125.)

3 LEIKKI

3.1 Määrittelyä

Lasten leikiksi sanotaan, kun muutaman viikon ikäinen vauva tutkii varpaitaan, yksi-vuotias vierittää palloa ja nelivuotias järjestää nukeilleen synttäräkutsut. Seuraavassa on kuvattu Kauppisen määritelmää leikistä:

- *Leikki on vapaaehtoista.* Leikkiin ei saisi pakottaa, ei edes suostutella, koska silloin se menettää jotain olennaista itsestään. Leikkiessä lapsi omaksuu mo-

nenlaisia taitoja ja tietoja. Lapsi ei siis leiki oppiakseen, mutta oppii leikkies-
sään.

- *Leikki on ennakoimatonta.* Leikin voi kuvitella ja keksiä. Sääntöleikeissä on säännöt, jotka määrittelevät ajan, paikan ja esineiden käytön. Ennakoimattomuus on tärkeää: jos lopputulos on etukäteen tiedossa, sääntöleikit menettää silloin muotonsa.
- *Leikki on mukavaa ja tuottaa mielihyvää.* Siinä vaiheessa kun leikki ei ole mukavaa, lapsi lopettaa leikin ja menettää siihen mielenkiintonsa. Kaikilla pitää olla hauskaa ja ketään ei saa leikissä kiusata.
- *Leikillä ei useinkaan ole päämäärää, eikä välttämättä pyritä lopputulokseen.* Leikki ei tuota mitään uutta. Leikkimisessä on tärkeää itse toiminta. Lapsen ei tarvitse osata käyttää välineitä leikissä oikeasti. (Kauppinen 1995, 28.)

3.2 Piaget'n ja Vygotskin merkitys leikissä

Piaget jakaa leikin kehityksen kolmeen eri vaiheeseen: harjoitus ja esinetointaleikkiin, symbolileikkiin ja sääntöleikkiin. Harjoitusleikki on leikin alkuvaihe, siinä tehdään toimintaa yhdessä aikuisen kanssa. Käsien refleksit avautuu ja tarttuminen erilaisiin esineisiin mahdollistuu ja alkaa kiinnostus ympäristön yksityiskohdista. Symbolileikissä, lapsi huomaa, että esineillä on jokin merkitys. Lapsi tarvitsee aikuisen tukea näyttämään, mitä milläkin esineellä tehdään ja mihin sitä käytetään. Sääntöleikit alkavat esikouluvuoden loppupuolella. Siirrytään jo pienvälineleikkeihin, joka mahdollistaa erilaisten teemojen toteutukseen ja mukaan tulee erilaiset roolileikit. Roolien mukana tulevat erilaiset säännöt ja leikit muuttuvat ryhmäleikeiksi. Piagetin mukaan leikistä voidaan puhua, kun lapsen oma toiminta ja toiminnan kohde eriytyvät. Lapsi tietää, mitä toiminnasta seuraa ja toistaa sitä huvikseen. Vygotski on pohtinut leikin merkitystä käsitteiden muodostuksesta. Lapsi tarvitsee jonkun välineen leikkiessään, esim. nukken, auton. Esineen pitää mahdollistaa toiminnot joita leikkikuva edellyttää. Nukke hoidetaan ja auto kulkee eteenpäin. Leikkiä voidaan pitää lapsen ulkoisena ajatteluna. Leikki muodostaa kielen aikuisen ja lapsen välille. (Helenius 1993, 17 - 43.)

Leikissä lapsi oppii ihmisten toimintaa ohjaavat säännöt ja omaksuu ne. Ei ole leikkiä ilman sääntöä Vygotski sanoo. Roolileikeissä säännöt piiloutuvat jonkin roolien taakse. Leikki on kuitenkin todellista toimintaa. Leikillä on kaksoisluonne: lapsi toteuttaa mielikuviaan ja luo sosiaalisia suhteita toisiin lapsiin ja aikuisiin. (Helenius 1993, 24.)

3.3 Leikki osana kokopäiväistä toimintaa

Leikkiminen voi tapahtua yksin tai parin kanssa sekä ryhmässä. Lapsi voi suunnitella ja toteuttaa leikin itse. Aikuinen voi suunnitella ja ohjeistaa myös lasten leikkejä sekä leikkejä voi käyttää opetuksen välineenä. Aikuisen tuki voi olla tarpeen leikissä, jos leikkiminen ei suju lasten kesken. Aikuisen täytyy mennä leikkiin mukaan ja auttaa ongelma tilanteissa sekä leikin eteenpäin viemisessä. (Hujala ja Turja 2011.)

Leikissä sosiaalinen kehitys etenee myönteisten kokemusten karttuessa rinnakkaisleikistä yhteisleikkiin. Pienilläkin lapsilla voi jo syntyä yhteistoimintaa. Aikuinen voi välittää lasten leikkitoiveita, jos lapsi ei siihen itse kykene. Lasten välisistä suhteista tulee aikaa myöten leikin kehittymisen perustekijä. Yleinen leikki vaatii sosiaalisia taitoja sekä vuorovaikutustaitoja ja niitä voi harjoittaa leikkiessä. (Helenius 1993, 62.)

Mielestäni päiväkodeissa on sopivasti leikkiä joka päivä. Leikitään pareittain tai yhdessä. Leikit ovat itse suunniteltuja tai aikuisen ohjaamina. Leikit voivat olla erilaisia roolileikkejä, tai piirilaululeikkejä. Lapsilla on mahdollisuus leikkiä sekä sisällä että ulkona.

3.4 Kulttuuri-identiteetin vaikutus leikkiin

Lappalainen (2002) on tutkinut, miten lapset määrittelevät suomalaisuutta monikulttuurisessa esiopetusryhmässä ja millainen merkitys määrittelyillä on erilaisten ystävyyssuhteitten luomiseen. Suomalaisuus yleensä liitettiin valkoiseen ihon väriin, siniseen ja valkoiseen väriin sekä tiettyjen ruokien syömiseen. Pojat, joiden suomalaisuus oli itsestään selvää ja ongelmatonta, pitivät ei-suomalaisuutta vajavuutena, kuin resursseina. Lasten tavat sulkea joku lapsi pois leikistä voi olla niin hienovaraista, että aikuisen on vaikea välillä huomata sitä. (Hujala & Turja 2011, 236.)

Maahanmuuttajataustaiset pojat tekivät aktiivisesti töitä päästäkseen osallisiksi kaveruussuhteista. He käyttivät toimintastrategiana neuvottelua, myönnytysten tekemistä, kaupankäyntiä ja pienten lahjojen antamista päästäkseen leikkeihin mukaan. Tyttöillä oli helpompaa päästä leikkeihin mukaan. (Hujala & Turja 2011, 236.)

Osa lapsista etsi itsestään ns. suomalaisuutta, jos söi suomalaisia ruokia tai osasi jo suomen kieltä tai jos toinen vanhempi oli suomalainen, lapsi tunsikin silloin itsensä Suomalaiseksi. Lapsi ei halunnut erottua joukosta, vaan olla muiden kanssa samanlainen. (Hujala & Turja 2011, 236.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa yhtenä lähtökohtana pidetään lapsen oikeuksien sopimusta ja sen periaatteita. Tavoitteena on että jokainen lapsi saisi ystäviä ja pystyisi leikkimään toisten lasten kanssa, ilman kielimuuria ja hänet hyväksytään toimintaan mukaan. Tukena hänellä on aikuinen, mahdolliset kuvat, eleet ja ilmeet. (Hujala & Turja 2011.)

4 PERINTEET LEIKISSÄ

Perinne - käsite on modernin kulttuurin tuote. Käsiteellä on luotu osoittamaan tietty kulttuuri-ilmiö ajallisesti jatkuvaksi ja yhteisölliseksi, useamman kuin yhden yksilön kantamaksi. Länsimaiseen kulttuuriin kuuluu pyrkimys paljastaa ja katkaista epätoivottomat perinteet. Useat kulttuurit on nostettu näkyviin ja määritelty valikoivasti. Kaikki perinne on laadultaan yhteisön kiinteyttä lujittavaa. Se muodostuu yleisesti hyväksytyistä aineksista ja on sellaisena olennainen osa viitekehystä, joka säätelee aina ryhmän toimintaa (Virtanen 1970, 233). Käytänteiden katoaminen tarkoittaa yleensä sitä, ettei niillä ole silloin tärkeää tehtävää. (Virtanen 1981, 76).

4.1 Perinneleikin määrittely

Leikiksi määritellään lähes kaikkea lasten toimintaa. Varsinaisille sääntöleikeille on kiinteät säännöt, joiden rajoissa on mahdollisuus voittaa tai hävitä, tai saavuttaa pa-

remppi tai huonompi asema. Leikkien rinnalla elää joukko perinteisiä viihdykkeitä ajan viettämiseksi, kuten piirileikit ja laulut. (Virtanen 1970, 38.)

Perinneleikki eli kansanleikki on opittu ja perinnäinen kulttuurin muoto. Se on sääntöjen puitteissa tapahtuvaa toimintaa, jota harrastetaan huvin vuoksi. Lasten leikkien elinehtoihin kuuluu siis mahdollisuus opitun perinteen siirtäminen nuoremmille sukupolville. Eri leikkien variaatioiden säännöt opetetaan nuoremmille leikkijöille. (Virtanen 1981,68.)

Perinneleikkejä ovat leikit, jotka siirtyvät perintönä sukupolvelta toiselle. Varhaisnuorisjärjestöjen mielestä yhden lapsisukupolven läpi kulkenut leikki on jo seuraavalle perinneleikki. (Paakkinen 1987, 33).

Leikeistä puhuttaessa kansanperinteen tutkimus on keskittynyt erityisesti sääntöleikkeihin. Sääntöleikit ovat aikuisilta siirtyneet lapsille, ne ovat joko sosiaalisia leikkejä tai pelejä aikuisten ja lasten huviksi ja hyödyksi. (Helenius 1993, 44.)

Leikkien alkuperää on vaikea tutkia. Monet leikit, joita pidettiin oman kansamme keskuudessa syntyneinä, Vesikansa huomasi 1930-luvun lopussa olevan yleisiä kansanleikkejä monissa muissakin maissa. (Vesikansa 1986, 7.)

4.2 Suomalaiset leikkiperinteet

Aika muuttaa leikkiä. Leikki heijastaa kulttuuria ja omaa aikaansa. Viisikymmentä vuotta sitten leikittiin eri tavalla kuin nyt. Sukupolvien aikaero ja kulttuurin sisällön muuttaminen muuttavat leikin ilmaisuja. Leikissä on myös jotain pysyvää: lapset rakentavat ja ilmaisevat asioita peilaten yhteiskunnan arvoihin, sama leikki mahdollisesti muuttanut vain nimeä. (Helenius 1993.)

Leikkiympäristö on muuttunut vuosikymmenten saatossa. Virtanen (1984) kuvailee miljöötä 1960-luvulta asti. Silloin piha-alue oli avara ja puistomainen leikkipaikka. Näillä pihilla tytöt ja pojat leikkivät paljon yhdessä. Leikit olivat rauhallisia piirileikkejä. Leikkejä keksittiin itse ja luonnon materiaaleja käytettiin hyväksi sekä tehtiin

keppihevosiä ja lehmiä. Päivittäisen yhdessäolon seurauksena lapset tottuivat toisiinsa niin, että heidän suhteensa alkoi muistuttaa sisarusuhdetta. (Virtanen 1984.)

Lapsi on perinteen vastaanottaja, mutta samalla myös itse sen välittäjä ja tuottaja. Jokainen aika luo omaa perinnettään myös leikin alueella. Tämän hetken lapset elävät runsauden keskellä on tietokoneita ja erilaisia playstation –pelejä jne. On tärkeää, että lapsi leikkii, leikki on lapsen työtä. Voimme ohjata lapsia valitsemaan leikkivälineet, jotka vastaavat hänen perustarpeitaan. Leikki kertoo aina ympäristöstä, jossa lapsi elää. (Pyykkö 1987, 26.)

Samaa perusleikkiä voi myös muunnella eri tilanteissa. Leikkivälineet ovat muuttuneet vuosien saatossa, joten leikkienkin on täytynyt muuttua sen mukaan. Perinneleikkien ajatukset ovat ikivanhoja ja yli maailman levittäytyneitä. Myös aikuiset leikkivät perinneleikkejä. Leikkejä käytetään myös ohjelmanumeroina erilaisissa tilaisuuksissa ja illanvietoissa. Niin kauan kuin osaamme leikkiä ja pitää hauskaa, säilymme nuorina pitkään. (Vesikansa 1986, 5 - 7.)

Kansanleikkeihimme lukeutuu lukuisia näytelmäleikkejä, laululeikkejä, juoksuleikkejä, kiinnitavoittamisleikkejä, seura- ja panttileikkejä sekä muita urheilullisia leikkejä. Leikkien nimet ja leikitavat voivat olla kovinkin erilaisia eri puolella maailmaa. Tuttu leikki voi olla toisen nimisenä ja toisenlaisin säännöin. (Piela 2001, 7-8.)

Leikkiperinteemme vanhinta kerrostumaa ovat draamalliset kansanleikit, jotka ovat kuin pienoisenäytelmiä. Leikkien aiheina olivat arkiset työt ja toimet. Leikin lomassa voitiin ottaa puheeksi jonkun leikkijän laiskuus ja teettää hänellä kuvainnollisesti keskeneräiset tai tekemättömät työt. (Piela 2001, 7-8.)

Kansanperinteeseen sisältyy rikas lasten sylissä pitäminen – ja hypitysleikkien kokonaisuus. Nämä leikit ovat pieniä sääntöleikkejä. Perinneleikkeihin sisältyvät säännön ohella muutkin leikin keskeiset tunnuspiirteet, kuten kuviteltu tilanne, korvaavat toiminnot ja toimijat. (Helenius 2004, 15.)

Oletetaan, että kalevalaisten laulujen ydinaluetta on ollut Viro ja Länsi-Suomi, mutta lauluja laulettiin myös hämäläisten keskuudessa ja siirtyi sieltä Karjalaan. Kalevalaisia

kehtolauluja lauletaan tänäkin päivänä ympäri Suomea. Kalevalaiset kansanperinnepiirileikit olivat yksinkertaisia. Mentiin piirissä parin kanssa ja yksin, erilaisissa otteissa, käsikädessä, käsikynkässä jne. Pyörittiin vasta – ja myötäpäivään niin kauan kuin laulua riitti. (Laaksonen & Salo 1985.)

5 MUSIIKKI OSANA VARHAISKASVATUSTA

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2005) mukaan esteettinen orientaatio on laaja ja monitahoinen. Suunnitelma sisältää lapsen musiikkikasvatuksen alueen. Musiikkia, kuten kaikkia taiteita päiväkodissa, voidaan käyttää päivähoitossa kolmitahoisesti: Kasvamiseen musiikillisessa ilmaisussa, musiikin tietämyksessä ja musiikin avulla. Musiikki avautuu lapsille kuuntelemisen, soittamisen, havaitsemisen ja laulamisen myötä. (Hujala & Turja 2011, 122 - 123.)

Mielestäni lastentarhanopettajalla on suuri haaste herättää lapsissa uusia musiikillisia kiinnostuksen kohteita. Lasten ohjauksen lähtökohtana on lapsi ja hänen kiinnostuksen kohde, hahmottaminen sekä aito lapsilähtöisyys. Musiikki pitää olla lapsen kehityksen mukaista.

Laulu on luonnollinen tapa kommunikoida. Oman äidinkielen tavujen ja äänteiden erotteleminen kehittyy usein musiikin avulla. Laulujen ja leikkien toistot ovat tärkeitä. Rytmisyys opettaa lapselle luonnollisesti tavutuksen taidon. Usein aikuiset hyräilee paljon ja lapset lähtee laulamaan mukaan. (Hujala & Turja 2011.)

Musiikilla ja laulamisella on erityinen merkitys niille lapsille, joilla on erityisiä puheen tuottamisen ongelmia ja ääniin liittyvä erottelukyky on heikkoa. Koko varhaiskasvatus on musiikkikasvatukselle todella tärkeää, koska jo varhaisiässä annetulla musiikkikasvatuksella on pysyvien aivojen kehitykseen liittyviä yhteyksiä. (Huotilainen & Putkinen 2009.)

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on tarjota kaikille lapsille musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja erilaisia taitoja. Lisäksi tavoitteena on antaa hyvin erityylyisiä virikkeitä jatkuvan musiikkiharrastuksen syntymiseen. Musiikissa on mahdollisuus

käyttää niin erilaisia soittimia joko itse tehtyinä tai aitoja. Varhaisiän musiikkikasvatus tukee lasta itseilmaisussa ja luovuudessa. Tavoitteena on myös kaikkien kehitysalueiden sosiaalisen, kognitiivisen, emotionaalisen ja motorisen kehityksen tukeminen. (Helenius & Korhonen 2008.)

Musiikki on alusta alkaen kuulunut Fröbeliläiseen lastentarhaan ja koululaitoksiimme. Musiikin sisältöalueet ovat monenlaisia, joihin kuuluvat mm.

1. laulaminen
2. rytmiset taidot
3. muodon havaitseminen
4. kuulohavainnointi
5. musiikin kuuntelu
6. lyömäsoittimet

Musiikki valmentaa lasta musiikkikulttuuriin ja musiikki on luonnollinen toiminnan muoto. (Helenius & Korhonen 2008.)

Musiikki kuuluu keskeisenä osana pienen leikki-ikäisen lapsen elämää. Musiikki voi toimia helpottavana tekijänä ja keinona, jolla lapsi saadaan mukaan yhteistyöhön ja hänen huomionsa muualle ei-toivotusta toiminnasta. Musiikkikasvatus kehittää lasta kokonaisvaltaisesti. Aikuinen on vastuussa lapsen kasvuympäristöstä ja siihen kuuluvista kielellisistä ja äänellisistä virikkeistä. Esteettisyysarvojen korostaminen ja kulttuuriperimän siirtäminen kuuluvat osana lapsen kielellisen ja musiikillisen minäkuvan sekä kulttuurisen maailmankuvan rakentamiseen. (Nurmilaakso & Välimäki 1997.)

6 KEHITTÄMISTYÖN TAVOITE

Tarkoitus oli järjestää kolme erilaista toimintatuokiota pienryhmille eli yhteensä kuusi kertaa valitsemassa päiväkodissa. Päiväkotikiikissä osallistui opinnäytetyöhöni tarjoamalla siihen ryhmän ja tilat käyttööni. Ennen varsinaista aloittamistani hoidin lupa-asiat kuntoon. Luovutan kopion valmiista opinnäytetyöstäni liitteineen päiväko-

din käyttöön. Olenkin jo luovuttanut päiväkodille kansion keräämistäni perinnepiirileikeistä ja lauluista etukäteen.

Pidin kuusi eri perinnepiirituokiota pienryhmille. Tavoitteena oli herätellä perinnepiirileikit ja laulut uudelleen käyttöön ja opetella niitä lasten kanssa. Olin tehnyt suunnitelmat etukäteen valmiiksi mitä milloinkin teemme ja tämä helpotti myös omaa työskentelyäni tuokioiden aikana.

Kehittämistyöni tavoitteena on herätellä uudestaan arjen käyttöön perinnepiirileikit ja – laulut päiväkoteihin takaisin lapsille ja aikuisille. Tavoitteena on mahdollisesti opettaa jotain uusia piirileikkejä aikuisten käyttöön ja oppia itse pedagogista suunnitelmallisuutta ja saada pedagogista näkökulmaa ohjaustilanteisiin.

7 TOIMINNAN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI

Tässä luvussa käsittelen työni tavoitteet ja suunnitelman, jonka pohjalta lähdin toteuttamaan opinnäytetyötäni sekä arvioinnin. Opinnäytetyöni on toiminnallinen työ, jota arvioidaan laadullisin menetelmin.

7.1 Tavoite ja suunnitelma

Suunnittelin toimintatuokiot Mikkelin päiväkodin lapsiryhmälle, jossa lapset olivat iältään 3 - 5-vuotiaita. Ajatus oli herätellä perinnepiirileikit ja – laulut uudelleen arjen käyttöön päiväkodissa. Toteutuskertoja oli yhteensä kuusi, jakautuen huhti – toukokuulle 2012. Sisältönä olivat erilaiset piirileikit ja perinneleikit. Leikit, jotka valitsin tuokioilleni, etsin erilaisista kirjoista, joissa oli perinteisiä Suomalaisia kansanlauluja ja leikkejä. Sisällön tavoitteena oli saada jokaiselle jotakin. Mukana olisi helppoja ja vähän vaativampiakin tansseja. Lasten lähtötaso oli haasteellinen, koska ikäjakauma oli kolmevuotiaista viisivuotiaisiin. Tuokioiden kesto ajattelin, että maksimissaan se voi olla 45 minuuttia ja sopivin aika olisi noin 30 minuuttia. Asiat jotka nousivat toimintatuokioiden aikana olivat, että tällaisia hetkiä tarvitaan ja ne olisivat mahdollisimman monipuolisia. Pidin tuokioita pienryhmissä ja kaikki saivat näin saman sisällön.

Ennen tuokioita näytin suunnitelmani päiväkodin henkilökunnalle, jotka hyväksyivät sen sisällön ja toteutuksen. Teimme päiväkodin kanssa kirjallisen sopimuksen, että saan pitää tuokioita päiväkodissa. Olin myös työharjoittelussa samassa päiväkodissa, joten sisällytimme tuokiot viikko-ohjelman mukaan. Perinnepiirituokiot olivat kaksi kertaa viikossa pienryhmissä jakautuen, sama ohjelma molemmille ryhmille. Alun perin suunnitelmissa oli pitää tuokio koko ryhmälle, mutta tavattuani ryhmän lapset, päädyin pienryhmiin. Näin lapset saavat mahdollisimman paljon irti tuokioista.

Työni arviointi koostuu päiväkodin henkilökunnalta saamiin kirjallisiin arviointeihin, lapsilta saamiin hymy/surunaama kyselyiden tuloksista sekä itsearviointista. Arvioinnista teen yhteenvedon käyttäen eri kaavoita.

Toimintaani arvioivat lapset hymy/ surunaamakyselyillä. Heille oli selkeät kysymykset, joihin pystyivät näillä korteilla vastaamaan, joka kerta oli samat kysymykset. Alussa kysyin koko ryhmältä arvioinnin yhtä aikaa, mutta totesin luotettavuuden parantuneen, kun kysyin yksilöllisesti päivän aikana arvioinnit. Jokaisella tuokiollani oli mukana arvioiva työntekijä ja hänellä oli myös aina samat kysymykset, jotta luotettavuus säilyisi. Molempien kysymykset ovat liitteenä 2-3.

7.2 Ensimmäinen toimintatuokio

Ensimmäisen perinnepiirituokion järjestin 10 - 11.4.2012. Minun ei tarvinnut enää tässä vaiheessa tutustua lapsiryhmään, koska olin siellä työharjoittelussa, joten lapset olivat jo tuttuja. Tarkoitus oli kertoa ja käydä läpi minun pitämät perinnepiirituokiot, mitä ne tarkoittavat ja sisältävät. Ajatus oli kertoa perinteistä yleensä ja esitellä Alavuden kansallispukua, sekä tanssia muutama perinnepiirileikki ja laulu. Alussa oli aina sama alkulaulu ja lopussa rentoutus, jolloin lapset selkeästi tiesivät, mitä oli tulossa. Tuokiota ennen järjestin tilan sopivaksi, vaihdoin asusteen ja etsin tarvittavat materiaalit. Ensimmäiseen ryhmään osallistui kahdeksan lasta ja toisessa ryhmässä oli seitsemän lasta. Tuokion kokonaisajaksi ajattelin 30 - 35 minuuttia, jonka lapset vielä hyvin jaksavat keskittyä. Tavoitteena oli hauskuus, ryhmäytyminen, lasten keskittyminen ja kuunteleminen.

7.2.1 Ensimmäisen toimintatuokion toteutus

Aloitimme yhteisen perinnepiirituokion piirissä ja opetin alkulaulun.

Kun kello soi, niin piiri alkaa voi, kun kello soi niin piiri alkaa voi! (liite 4)

Valitsin jonkun lapsista soittamaan triangelia ja lauloimme laulun kahteen kertaan jotta se tulisi tutuksi. Kerroin lapsille perinteistä mitä perinne on ja mitä siihen voi kuulua, sekä keskustelimme siitä yhdessä. Minulla oli Alavuden kansallispuku päällä ja esittelin sitä lapsille. Kerroin, missä tilanteissa pukua voi esimerkiksi käyttää ja lapsilta tuli mukavasti kysymyksiä. Esittelin myös muita kansallispukuja, jotka minulla oli kuvina eri paikkakunnilta.

Sen jälkeen olikin jo aika lähteä tanssimaan. Opetin lapsille perinteisiä piirileikkejä kuten: Piiri pieni pyörii (liite 6), Lintu lensi oksalle (liite 7), Ystäväni tuttavani (liite 8) ja Tule ystäväksi näin (liite 10). Otimme myös perinteisen perinneleikin Suutari, räätäli (liite9).

Lopuksi oli loppurentoutus ja laitoin lapset lattialle makaamaan silmät kiinni. Itse laitoin musiikiksi perinteisen vanhan Lapin äidin kehtolaulun ja kävin silittelemässä jokaisen lapsen vuoron perään.

Lopuksi oli vielä loppuarviointi lapsilta hymy/surunaama kyselyillä ja työntekijältä arviointi kirjallisena. Näin pystyin miettimään seuraavia tuokioita, mitä muutan ja mitä lisään sekä miten voin itse kehittyä eteenpäin.

7.2.2 Ensimmäisen toimintatuokion arviointi

Lasten arviointi:

Ensimmäisessä perinnepiiri ryhmässä oli kahdeksan lasta ja tässä heidän antamansa arviointi (taulukko 1.)perinnepiiri tuokiosta hymy/surunaama korteilla. Kahdeksan lasta vastasi, että perinnepiirituokiosta oli mukavaa. Puolet lapsista oppi jotain uutta ja puolet lapsista eivät oppineet uusia asioita. Viiden lapsen mielestä tuokio oli sopiva ja kolmen lapsen mielestä se oli liian pitkä. Viisi lasta oli sitä mieltä, että tuokiosta ei

ollut vaikeita asioita, mutta kolme lasta piti tuokion asioita liian vaikeina. Kuusi lasta ymmärsi ohjeet ja kaksi lasta ei ymmärtänyt ohjeitani.

TAULUKKO 1. Ensimmäisen perinnepiirituokion lasten arviointi

			
Oliko mukavaa?	8 piti	-	-
Opitko jotain uutta	4 oppi	-	4 ei oppinut
Oliko liian pitkä?	5 sopiva	-	3 liian pitkä
Oliko vaikeita asioita?	5 ei ollut	-	3 oli vaikeita
Ymmärsitkö ohjeeni ?	6 ymmärsi	-	2 ei ymmärtänyt

Toisessa perinnepiiriryhmässä oli seitsemän lasta ja tässä oli arviointi, katso taulukko 2. lähes kaikilla pelkkää hymynaamaa. Viisi lasta piti tuokiosta ja kaksi lasta ei osannut sanoa. Viisi lasta oppi uusia asioita ja kaksi lasta ei osannut sanoa. Seitsemän lasta oli sitä mieltä, että tuokio oli sopivan pituinen. Kaikki lapset kertoivat kuvillaan, että tuokiossa ei ollut vaikeita asioita. Kaikki seitsemän lasta ymmärsivät ohjeet mitä tehdä.

TAULUKKO 2. Ensimmäinen perinnepiirituokio, mukana seitsemän lasta

			
Oliko mukavaa?	5 piti	2 ei osaa sanoa	-
Opitko jotain uutta?	5 oppi	2 ei osaa sanoa	-
Oliko liian pitkä?	7 sopiva	-	-
Oliko vaikeita asioita?	7 ei ollut	-	-
Ymmärsitkö ohjeeni?	7 ymmärsi	-	-

Perinnepiirituokiossani oli mukana yksi työntekijä päiväkodista ja hänellä oli omat kysymykset joilla hän arvioi tuokion. Ensimmäisessä ja toisessa pienryhmässä oli aina eri henkilöt arvioimassa. Henkilöt A ja B eri ryhmistä ja niiden vastaukset kysymyksiin. Kysymykset : Liite 3.

Työntekijöiden arviointi:

Saitko mitään uutta itsellesi? Mitä?

A: Sain tietoa kansallispuvuista ja niiden käytöstä.

B: Kansallispuvuista en tiennyt huivin ja päähineen pitämisen eroa. Hymy/ surunaa-man käyttöä voisi ottaa lapsille silloin tällöin käyttöön.

Miten arvioit ohjauksen sisältöä? (toimivuus, menetelmän, kokonaisuus, aika jne.)

A: Menetelmät ok. Aika jakautui sopivasti teorian ja laululeikkien kesken.

B: Rauhalliset, selkeät ohjeet toimivat hyvin. Lyhyet, helpot laulut ja leikit innostivat lapsia. Selkeä alku ja loppu. Toimiva kokonaisuus.

Mitä parannettavaa/kehitettävää?

A: Kokonaisuus muokkautuu ja hioutuu seuraavissa tuokioissa.

B: Ei kehitettävää.

Miten kehittäisit ohjauksen sisältöä?

A: Ei mitenkään.

B: Ei mitenkään

Muita ajatuksia?

A: Ei vastausta

B: Hyvä ryhmän hallinta

Oma arviointi:

Lapset jaksoivat hyvin kuunnella ja keskittyä tuokioon. He olivat todella kiinnostuneita asiasta, eivätkä kaikki lapset olleet ikinä nähneet kansallispukua. Joillekin lapsille perinnepiiritanssit olivat tuttuja ja joillekin ihan uusia. Lapsille oli uutta hymy/surunaamakortit ja arvioinnissa he katsoivat, mitä toinen lapsi näyttää. Päätinkin,

että seuraavilla kerroilla teen kyselyt yksilöllisesti päivän aikana, että tulokset ovat silloin luotettavampia.

Kokonaisuudessaan perinnepiirituokio mielestäni oli sopiva ja piiritanssit olivat helppoja. Lapset mielellään osallistuivat tuokioihin ja saimme mukavasti myös keskustelua aikaiseksi. He kyselivätkin, koska seuraavan kerran taas tanssitaan. Näin sain pohjan seuraaville kerroille, siitä mitä tulemme tekemään.

Mielestäni aika jakautui sopivasti teorian ja perinnepiirileikkien kesken. Olin iloinen kun myös aikuiset saivat uutta tietoa mm. kansallispuvuista ja niiden käytöstä. Keskustelut perinteistä lasten kanssa olivat mielenkiintoisia ja heillä oli hyviä kysymyksiä sekä ajatuksia.

7.3 Toinen toimintatuokio

Toisen toimintatuokion pidin 19 - 20.4.2012. Tuokio jatkui ja muistelimme, mitä olimme edellisellä kerralla tehneet. Minulla oli edelleen Alavuden kansallispuku päälläni ja lapset saivat kysellä, jos jokin asia jäi mietityttämään. Perinnepiirituokioon osallistui ensimmäisessä ryhmässä seitsemän lasta ja toisessa ryhmässä yhdeksän lasta. Alkulaululla aloitettiin ja tuokio jatkui piirileikeillä ja perinneleikillä ja lopuksi oli rentoutus. Tuokion kesto oli 30 minuuttia. Perinnepiirituokiokerran tavoitteena oli kuunteleminen, erilaisten tanssiotteitten harjoittelu, innostuneisuus tanssiin ja hauskuus.

7.3.1 Toisen toimintatuokion toteutus

Aloitimme tuokion perinteisellä alkulaululla Kun kello soi, niin piiri alkaa voi (liite4) ja valitsin lapsen loruttamalla soittamaan triangelia. Muistelimme, mitä ensimmäisellä kerralla olimme tanssineet ja keskustelleet perinteistä. Minulla oli kansallispuku päälläni ja lapsilta tulikin muutamia kysymyksiä puvustani.

Jatkoimme tuokiota perinteisillä piiritansseilla: Tule ystäväksi (liite 10), Hansvili (liite 11), Lintu lensi oksalle (liite 7), Kultaansa kaipaava (liite 5) ja Liioli (liite 17). Perinneleikiksi olin valinnut Juokse hiiri leikin (liite 12).

Tule tule piirihin leikkimään sinäkin, valitse itselles ystävä uus... (liite 14)

Lopuksi oli rentoutus ja lapset menivät lattialle makaamaan. Musiikiksi olin valinnut perinteisen vanhan kehtolaulun Heikki hiiri, joka sopi myös meidän teemaamme. Jälleen kävin silittelemässä lapsia vuoron perään.

7.3.2 Toisen toimintatuokion arviointi

Lasten arviointi:

Ensimmäisen ryhmän arviointi hymy/surunaama korteilla. Taulukko 3. Lapsia osallistui seitsemän mukaan. Tässä näkee jo eroja arvioinnissa, kun kyselin yksittäin arviointia pitkin päivää. Tulokset ovat luotettavampia, kun ei lapset voineet katsoa kaverilta. Viisi lasta piti tuokiosta, yksi lapsista ei osannut sanoa ja yksi lapsi ei pitänyt. Kaksi lasta oppi jotain uutta tuokion aikana ja viisi lasta ei oppinut mitään uutta tällä kertaa. Viiden lapsen mielestä perinnepiirituokio oli sopiva ja kahden mielestä se oli liian pitkä. Neljä lasta ei kokenut asioita vaikeaksi tuokion aikana, yksi lapsista ei osannut sanoa ja kahden lapsen mielestä oli vaikeita asioita perinnepiirissä. Neljä lasta ymmärsi ohjeeni, yksi lapsi ei osannut sanoa ja kaksi lasta ei ymmärtänyt ohjeita.

TAULUKKO 3. Toinen perinnepiirituokio, mukana seitsemän lasta

			
Oliko mukavaa?	5 piti	1 ei osaa sanoa	1 ei pitänyt
Opitko jotain uutta?	2 oppi	-	5 ei oppinut
Oliko liian pitkä?	5 sopiva	-	2 liian pitkä
Oliko vaikeita asioita?	4 ei ollut	1 ei osaa sanoa	2 oli vaikeita
Ymmärsitkö ohjeeni?	4 ymmärsi	1 ei osaa sanoa	2 ymmärsi

Toisen pienryhmän arviointi, jossa oli yhdeksän lasta mukana perinnepiiri tuokiossa. Katso taulukko 4. Kahdeksan lasta piti tuokiosta ja yksi ei osannut sanoa. Kuusi lasta

oppi uusia asioita tuokion aikana, yksi lapsi ei osaa sanoa ja kaksi lasta ei oppinut mitään uutta. Seitsemän lasta oli sitä mieltä, että tuokion kesto oli sopiva ja kahden lapsen mielestä se oli liian pitkä. Viiden lapsen mielestä tuokion aikana ei tullut vaikeita asioita esille, yksi lapsi ei osaa sanoa ja kolmen lapsen mielestä tuokiossa tuli vaikeita asioita. Kaikki yhdeksän lasta ymmärsivät ohjeeni.

TAULUKKO 4. Toinen perinnepiirituokio, mukana yhdeksän lasta

			
Oliko mukavaa?	8 piti	1 ei osaa sanoa	-
Opitko jotain uutta?	6 oppi	1 ei osaa sanoa	2 ei oppinut
Oliko liian pitkä?	7 sopiva	-	2 liian pitkä
Oliko vaikeita asioita?	5 ei ollut	1 ei osaa sanoa	3 oli vaikeita
Ymmärsitkö ohjeeni?	9 ymmärsi	-	-

Työntekijöiden arviointi:

Päiväkodin työntekijöitten arviointi, työntekijät A ja B.

Saitko mitään uutta itsellesi? Mitä?

A: Sain, osa piirileikeistä oli tuntemattomia.

B: Kivoja perinneleikkejä, jotka palautui mieleen.

Miten arvioit ohjauksen sisältöä?

A: Kokonaisuus hyvä. Aika, sisältö ja lasten huomioiminen ok.

B: Selkeät ohjeet, kivat leikit, tuokioita olisi voinut lyhentää.

Mitä parannettavaa/kehittävää?

A: Tuli paljon uutta lapsille, olisiko voinut olla edelliseltä kerralta tuttuja laululeikkejä useampia mukana.

B: Tälle porukalle lyhyempi tuokio, vilkkaita lapsia. Väsymys näkyi jo lopussa.

Miten kehittäisit ohjauksen sisältöä?

A: Ei vastausta

B: Lyhentäisin tuokioita.

Muita ajatuksia?

A:Itse pidän enemmän tansseista laulettuna, kuin musiikki tulee levyttä.

B:Aihe on melko vaikea mielestäni.

Oma arviointi:

Mielestäni lapset olivat innokkaina mukana ja jaksoivat tosi hienosti. Otimme yhden piiritanssin edelliseltä kerralta uudelleen lasten toiveitten mukaan Lintu lensi oksalle. Muut perinnepiiritanssit olivatkin vieraita ja aikaa meni niiden opettamiseen ajateltua kauemmin.

Itse huomasin, että piiritansseja oli vähän liikaa, koska tanssit olivat lapsille vieraita ja jouduin pidentämään ajankäyttöä, että sain vietyä tuokion loppuun. Toisen ryhmän tuokion lapset olivat levottomia ja huomasin, että aika oli liian pitkä heille. Tuokio kesti noin 40 minuuttia.

Toiminta kaiken kaikkiaan meni mielestäni mukavasti ja lapsilta saama palaute oli hyvää. Tein arvioinnin yksilöllisesti pitkin päivää ja sain luotettavamman arvioinnin kuin ensimmäisellä kerralla. Palaute työntekijöiltä oli pelkästään positiivista ja kehitettävää heidän mielestään ei ole.

7.4 Kolmas toimintatuokio

Viimeinen perinnepiirituokio oli 3 – 4.5.2012. Nyt minulla ei ollut enää kansallispuvua päälläni. Perinnepiiri tuokioon osallistui kuusi lasta ensimmäisessä ja toisessa ryhmässä. Viimeisellä tuokiolla oli tarkoitus muistella ja kerrata edellisen kerran piiritansseja, koska ne olivat aika vaikeita. Lapset halusivat niitä tanssia kuitenkin. Alkulaululla tuokio aloitettiin ja piiritansseja tanssittiin. Lapset saivat valita kansallispuvun värityskuvat värittääkseen ja lopuksi oli rentoutus. Tavoitteena oli lasten jaksaminen ja keskittyminen sekä jatkumo perinnepiirileikkeihin. Tuokion kesto oli noin. 40 minuuttia.

7.4.1 Kolmannen toimintatuokion toteutus

Tuokio aloitettiin piirissä istumalla ja yhteisellä tutulla alkulaululla Kun kello soi, niin piiri alkaa voi (liite 4). Harjoiteltiin piiritansseja Hansvili (liite 11) ja Kultaansa kaipaava (liite 5). Ne olivat lasten muistissa, jollain tapaa ja tansseissa oli monta eri vaihtetta joita kertailtiin. Otettiin lopuksi vielä parinvaihtoleikki (liite 15).

Tämä leikki kaikkein paras leikki on...(liite 13)

Lapset saivat väritellä omat kansallispukukuvansa miten halusivat, he saivat käyttää eri värejä ja kuvioita ne mielensä mukaan. Lapset saivat ne myös kotiin viemisiksi, muistoksi perinnepiituokiosta.

Lopuksi oli viimeinen rentoutus yhdessä, istuimme piirissä ja otimme ison halaus otteen toisistamme sekä kuuntelimme perinne kehtolaulun Tuu, tuu tupakkarulla.

Arvioinnin otin lapsilta hymy/surunaamakyselyillä yksilöllisesti päivän aikana ja lapset saivat lopuksi hymy/suru naama kortit nimikirjoituksellani mukaan kotiin viemisiksi. Työntekijöiltä sain kirjallisena arvioinnin itselleni.

7.4.2 Kolmannen toimintatuokion arviointi

Lasten arviointi:

Viimeinen perinnepiiri tuokio johon osallistui kuusi lasta. Taulukko 5. Heidän arviointinsa hymy/ surunaama korteilla. Neljä lasta piti tuokiosta ja kaksi lasta ei pitänyt. Viisi lasta oppi jotain uutta tuokiosta ja yksi lapsi ei oppinut. Neljän lapsen mielestä tuokio oli sopiva ja kahden lapsen mielestä tuokio kesti liian kauan. Vaikeita asioita ei tullut tuokion aikana ollenkaan kuusi lasta oli sitä mieltä. Viisi lasta ymmärsi ohjeet ja yksi lapsi ei ymmärtänyt tällä kertaa.

TAULUKKO 5. Kolmas perinnepiirituokio, mukana kuusi lasta

			
Oliko mukavaa?	4 piti	-	2 ei pitänyt
Opitko jotain uutta?	5 oppi	-	1 ei oppinut
Oliko liian pitkä?	4 sopiva	-	2 liian pitkä
Oliko vaikeita asioita?	6 ei ollut	-	-
Ymmärsitkö ohjeeni?	5 ymmärsi	-	1 ei ymmärtänyt

Toinen pienryhmä johon osallistui myös kuusi lasta (taulukko 6), heidän arviointinsa hymy/surunaama arviointinsa. Kuuden lapsen mielestä tuokiossa oli mukavaa. Viisi lasta oppi jotain uutta ja yksi lapsi ei osannut sanoa. Viiden lapsen mielestä tuokio kesti sopivan ajan ja yksi lapsista ei osannut sanoa. Kuusi lasta kertoi, että vaikeita asioita ei tullut ollenkaan. Kaikki kuusi lasta ymmärsi ohjeet.

TAULUKKO 6. Kolmas perinnepiirituokio, mukana kuusi lasta

			
Oliko mukavaa?	6 piti	-	-
Opitko jotain uutta?	5 oppi	1 ei osaa sanoa	-
Oliko liian pitkä?	5 sopiva	1 ei osaa sanoa	-
Oliko vaikeita asioita?	6 ei ollut	-	-
Ymmärsitkö ohjeeni?	6 ymmärsi	-	-

Viimeisessä perinnepiirituokiossani oli mukana vain yksi päiväkodin työntekijä arvioimassa toista tuokiota.

Työntekijän arviointi:

Saitko mitään uutta itsellesi? Mitä?

Sain päiväkodille yhteenvedon tuokioilla käytetyistä lauluista sekä leikkiohjeet mukaan.

Miten arvioit ohjauksen sisältöä?

Toimiva kokonaisuus, sisältö oli nyt lapsille tuttuja ja tuli mukavasti kertausta.

Mitä parannettavaa/kehitettävää?

Ei mitään

Miten kehittäisit ohjauksen sisältöä?

En mitenkään, todella hyvä.

Muita ajatuksia?

Tällaisia tarvitaan.

Oma arviointi:

Viimeinen perinnepiirituokioni oli selvästi vähän haikea. Lapset olivat pitäneet kovasti perinnepiirileikeistä ja lauluista. Toivonkin todella, että ne otetaan päiväkodissa uudelleen käyttöön.

Lapset jaksoivat hyvin kuitenkin loppuun asti, vaikka eräs tyttö melkein rupesi itkemään, hänen sanontansa jäi minun sydämeen: ”minua itkettää, kun nämä perinne-
tuokiot loppuivat, oli niin kivaa”!

Tuokioni oli sopivan pituinen ja tavoitteisiisi pääsin. Lapsilta sain hyvät palautteet, sekä henkilökunta. Työntekijät olivat todella tyytyväisiä ja myös iloisia jättämästäni perinnepiirilaulu – ja leikkikansista.

Itse olin todella tyytyväinen, lapsiltahan se paras palaute tuli suoraan sydäimestä suoraan sydämeen.

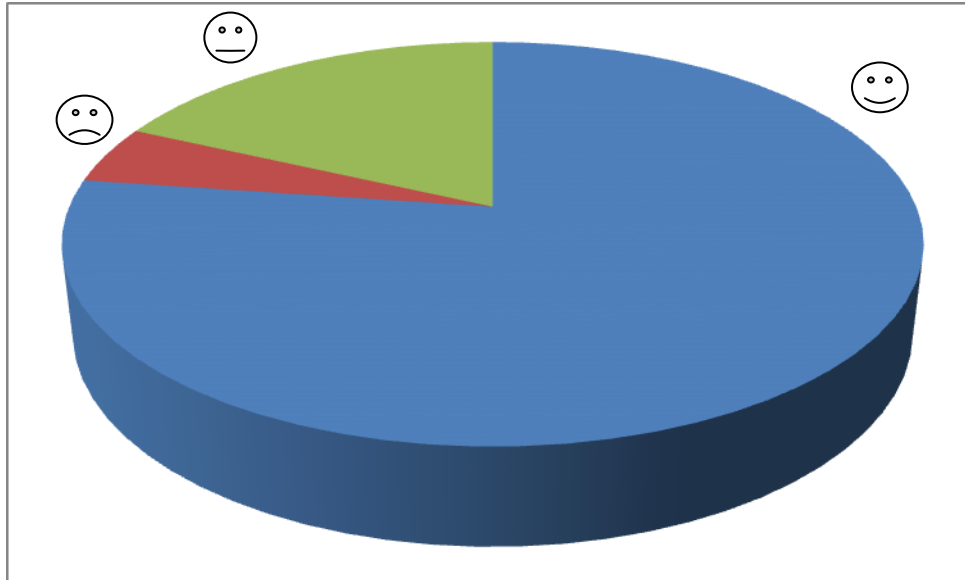
7.5 Yhteenveto palautteesta

Kaikkien kuuden perinnepiirituokio ohjelman tulokset ovat, (taulukko 7), että hymynaamoja/ tyytyväisiä lapsia oli eniten. Negatiivisia hymynaamoja vähiten ja ei osaa sanoa loput. Kaiken kaikkiaan lapset olivat todella tyytyväisiä perinnepiirituokioihin ja toivoivat, että ne tulisivat jatkumaan päiväkodissa.

TAULUKKO 7. Yhteenveto kaikista tuokioista hymynaamoilla

			
1. perinnetuokio	28	-	12
2. perinnetuokio	31	4	-
3. perinnetuokio	20	3	12
4. perinnetuokio	35	3	7
5. perinnetuokio	24	-	6
6. perinnetuokio	28	-	2

Prosentuaalisesti perinnepiirituokioiden tulokset ovat: 77,2 % on hymynaamoja ja tyytyväisiä lapsia, negatiivisia surunaamoja on 4,7 % ja ei osaa sanoa lapsia on 18,1 %. Tulokset ovat kaikilta kuudelta perinnepiirituokion lapsilta, joita yhteensä osallistui kaiken kaikkiaan 35 lasta.

KUVIO 1. Yhteenveto tuokioista prosentuaalisesti

Työntekijöiden yhteenvedosta saamani arviointi oli hyvin positiivista, kehittämistä minulla ei ollut. Joitakin tuokioita olisi voinut lyhentää, riippuen lasten jaksamisesta. Jotkut heistä saivat jotain uusia perinnepiirileikkejä ja lauluja taskuunsa. Sisältö oli hyvä ja monipuolinen. Selkeästi tuli esille, että tällaisia tuokioita tarvitaan ja ne tulivat sopivasti esille herättelemään ajatuksia, että niitä otetaan uudelleen käyttöön päiväkodissa.

Oma yhteenvetoni on, että tuokioita oli todella mukava pitää. Lapset olivat innostuneina mukana ja oppivat todella nopeasti asioita. Lapsilta saama palaute innosti minua aina vaan jatkamaan tuokioitten kehittelyä. Lasten antama palaute oli todellista ja se tuli heiltä suoraan sydäimestä. Palaute oli todella positiivista. Työntekijöiden palaute oli myös hyvin positiivista ja kannustavaa.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöni toiminnallisena työnä oli hyvin mielenkiintoinen ja mielestäni ajan-kohtainen. Juteltuani eri paikkakuntien lastentarhanopettajien ja lastenhoitajien kanssa, perinnepiirileikit ja laulut ovat jääneet osaltaan taka-alalle. Itse olen työskennellyt myös päiväkotimaailmassa ja todennut saman asian. Työni tarkoitus on herätellä perinnepiirileikit ja -laulut uudelleen arjen käyttöön.

Perinneleikkejä on päiväkodeissa kuitenkin käytössä jonkin verran ja niistä on myös tehty tutkimuksia. Vesterinen (2011) läpikävi työssään perinneleikkejä päiväkodin esiopetuksessa, joita olivat hippaleikit, piiloleikit, polttopalloleikit jne. Samoin perinnelauluista on tehty tutkimuksia, mutta nimenomaan itse halusin työni suuntautuvan perinnepiirileikkeihin ja -lauluihin. Niistä on hyötyä lapsille, koska siinä on käytössä musiikki, vuorovaikutus, leikit ja perinteet. Työntekijät saavat uuden ”herätyksen”, että perinnepiirileikit ja -laulut ovat myös tärkeitä lapsen kehityksen kannalta, koska siinä tulee monia erilaisia asioita, joissa lapsi kehittyy.

Musiikilla on todella tärkeä vaikutus varhaiskasvatuksessa. Musiikilla ja laulamisella on erityinen merkitys niille lapsille, joilla on erityisiä puheentuottamisen ongelmia ja ääniin liittyvä erottelukyky on heikkoa. Koko varhaiskasvatusta on musiikkikasvatukselle todella tärkeää, koska jo varhaisiässä annetulla musiikkikasvatuksella on pysyviin aivojen kehitykseen liittyviä yhteyksiä. (Huotilainen & Putkinen 2009.) Tässä työssä musiikki ja laulu on tärkeä osa työtä.

Päätin siis tehdä kehittämistyön päiväkodille, josta on hyötyä sekä lapsille että aikuisille. Rupesin siis pitämään perinnepiirituokioita lapsille, jossa oli työntekijä mukana ”oppimassa” ja arvioimassa tuokioita. Pidin kevään 2012 aikana kuusi tuokiota kolmella erilaisella ohjelmalla, jotka mielestäni olivat monipuolisia. Tuokioissani oli aina selkeä alku, toimintaosuus sekä selkeä loppu ja arviointi. Tuokioni sisälsi vuorovaikutusta, perinnepiirileikkejä ja -lauluja, perinneleikin ja loppurentoutuksen.

Kehittämistyöni oli minun mielestäni onnistunut saamieni palautteiden mukaan.

Arviointia olisin voinut tehdä jollain muullakin tapaa, mutta hymy/surunaama kortit olivat uusia lapsille ja näin opettelimme niitä käyttämään. Koulussakin käytetään myös tätä arviointitekniikkaa lapsilla. Arviointikysymykset jotka minulla oli lapsille että työntekijöille, olisin voinut niitä myös muokata matkan varrella. Ajattelin että pitämäni perinnepiirituokiot kestävät kuitenkin sen verran vähän aikaa, että en niitä lähde muuttamaan. Toki jos perinnepiirituokiot olisivat kestäneet esim. koko kevään, olisin muutoksia tehnyt. Toisaalta hymy/surunaamakortit jotka minulla oli lasten kanssa käytössä, vaati aina vähän selityksiä, eivätkä olleet niin selkeitä kuin kuvittelin.

Lasten antamat palautteet ovat olleet antavia ja opettavaisia. Lapsilta tuli myös paljon suullista palautetta, jota en ole käsitellyt työssäni ollenkaan. Palaute oli hyvin positiivista ja kannustavaa. Henkilökunnan palaute oli myös positiivista, mutta niukkaa.

Työni ajatus on, että siitä olisi hyötyä työelämään kaikille lasten kanssa työskenteleville ihmisille. Tässä on pohja lähteä pitämään lapsille perinnepiirileikkejä, koska laulut ja leikit ovat ohjeineen mukana. Halusin tehdä työstäni mahdollisimman selkeän ja ytimekkään, että sitä on helppo lukea. Tämä on myös itselleni työkalu päiväkotimaailmaan.

Työni vahvuudet olivat perinnepiirileikit ja -laulut, joista on iloa ja käyttöä kaikille jotka työskentelevät varhaiskasvatuksessa. Lapset pitivät kovasti perinnepiireistä ja toivoivat, että ne tulisivat jatkumaan päiväkodissa. Työni heikompia puolia nousi esiin, että kaikki lapset eivät ymmärtäneet ohjeitani kielimuurin takia. Mukana oli maahanmuuttaja lapsia, joille kuvat olisivat ehkä avanneet eri tilanteita.

Jatkotyönä voisi olla kehittämistyö, joka kouluttaisi eri päiväkodin työntekijöitä perinnepiirileikkeihin ja lauluihin monipuolisemmin. Monilla työntekijöillä voi olla kynnys lähteä pitämään erilaisia perinnetuokioita, jos he eivät ole saaneet siihen koulutusta.

LÄHTEET

Aalto, Mikko. 2002. Turvallinen ryhmä. Forssa: Aseman lapset ry.

Bell, Niina (toim.), Peltola, Anne (kuvitt.). 2006. Ystäväni tuttavani. Laululeikkejä lapsille. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Heikkilä, Olli. 2003. Kalliolle kukkulalle. 120 kansanlaulua. Keuruu: Otavan kirjapaino.

Helenius, Aili. 1993. Leikin kehitys varhaislapsuudessa. Tampere: Tammer- Paino Oy.

Helenius, Aili ja Korhonen, Riitta. 2008. Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Helin, Mirjam., Malmsten, Georg ja Tähti, Annikki. 2011. Wanhanajan lastenlauluja. VL- Musiikki Oy.

Hirsjärvi, Sirkka (toim.) 1983. Kasvatustieteen käsitteistö. Keuruu: Otava.

Hujala, Eeva. & Turja, Leena. (toim.). 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: PS kustannus.

Kahri, Mari 2003. Lapsen arki on leikkiä 2. Kauhava: Kauhavan kirjapaino.

Karila, Kirsti., Kinos, Jarmo., Virtanen, Jorma. 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Juva: Ps- kustannus. WS Bookwell oy.

Kauppila, Reijo A. 2005. Vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Koivula, Kirsti. 2005. Piirissä pyörimässä. 12 piirileikkilaulua ohjeineen. Tuottaja: Programmes KK&Co.

Laaksonen, Liisa. & Salo, M. 1985. Lystiä leikkiä. Perinnettä ja perinneleikkejä. Mannerheimin Lastensuojeluliitto P 13. Porvoo: WSOY.

Laine, Kaarina. 2005. Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa. Keuruu: Otava.

Lasten tuutulauluja. 2009. Tarjolla tänään. VL- Musiikki Oy.

Nurmilaakso, Marja ja Välimäki, Anna- Leena. 2011. Lapsi ja kieli: Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.

Paakkinen, Saara-Maria. 1987. Varhaisnuorisjärjestöt leikkiperinteen elvyttäjinä. Teoksessa: Onko lasten leikkiperinne katoamassa? Seminaari lasten lelu- ja leikkiperinteestä 2.10.1986. Helsinki. Sivut 31-34.

Piela, Ulla. (toim.) 2001. Lähtisitkö leikkiin? Perinneleikkejä. Kalevalaisten Naisten Liitto ry. Helsinki: J-Paino Oy.

Poikkeus, A-M. 1997. Lasten toverisuhteet ja sosiaaliset taidot. Teoksessa P. Lyytinen, M. Korhonen & H. Lyytinen (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Porvoo: WSOY.

Pyykkö, Airi. 1987. Leikkiperinne ja varhaiskasvatus. Teoksessa: Onko lasten leikkiperinne katoamassa? Seminaari lasten lelu- ja leikkiperinteestä 2.10.1986. Helsinki.

Rusanen, Eija. 2008. Esiopetus lapsen silmin. Tutkimus kokemuksesta, tiedon siirtämisestä ja metatietoisuudesta. Helsinki. Yliopistopaino.

Sarras, S. 1995. Leikistikö leikitään? Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Simola-Isakson, Inkeri. 1993. Tule, tule leikkiin. Lasten laululeikkejä. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sopanen, Satu ja Kaikkonen, Markku. 2001. Leikkikortit. Keuruu: Otavan Kirjapaino.

Suomen Kansallispuikuneuvosto.1991. Kansallispuvun käyttöohjeet.

Vesikansa, Osmo. 1986. Suuri suomalainen leikkikirja, 4. painos. Juva: WSOY:n graafiset laitokset.

Vilkkä, Hanna ja Airaksinen. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Virtanen, Leea. 1984. Onni yksillä. Kansanperinnettä ennen ja nyt. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Mikkeli: Länsi- Savo Oy.

Virtanen, Leea. 1991. Suomalainen kansanperinne. Porvoo: WSOY.

Virtanen, Leea. 1981. Loppuvatko leikit? Teoksessa Laaksonen, P. (toim.). Pelit ja leikit. Kalevalaseuran vuosikirja 61. Jyväskylä: K. J. Gummerus Osakeyhtiö. Sivut 68-77.

Virtanen, Leea. 1970. Antti pantti pakana. Kouluikäisten nykyperinne. Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Satu Selin
Sosionomiopiskelija
Mikkelin Ammattikorkeakoulu

Hei – Päiväkodin johtaja !

Opiskelen parhaillaan Mikkelin Ammattikorkeakoulussa sosiaalialan koulutusohjelmassa sosionomiksi ja saan myös lastentarhanopettajan pätevyyden. Tavoitteellinen valmistumisaikani on jouluna 2012. Opinnäytetyöni teen kehittämistyönä ja aiheena on perinnepiirileikit – ja laulut. Tarkoitukseni olisi pitää työharjoittelun aikana ns. perinnepiirikerhoa, jossa olisi viisi eri toimintatuokiota.

Opinnäytetyöni aiheena on siis perinnepiirileikit –ja laulut, jotka haluaisin ”herättää” jälleen eloon, koska niitä käytetään melko vähän tai ei ollenkaan. Tarkoitukseni on kertoa perinteistä, laulaa perinnelauluja, tanssia perinnetansseja, leikkiä perinneleikkijä, värittää kansallispukuja ja mahdollisesti vielä tehdä perinne askarteluja. Nämä tapahtuisivat päiväkodin arjessa sisältyen musiikkiin, jumppaan tai askarteluun ohjaajani kanssa sopimalla tavalla.

Toimintatuokioiden arvioinnin pyydän lapsilta hymynaamakyselyllä ja henkilökunnalta arviointikaavakkeella sekä teen palautteesta yhteenvedon graafisella asteikolla, kenenkään nimiä, eikä päiväkotia mainita työssäni.

Työssäni ohjaava opettaja on sosiaalialan koulutusohjelman yliopettaja Johanna Hirvonen.

Tällä kirjeellä anon lupaa saada pitää päiväkodissanne perinnepiirikerhoa. Toivon, että vastaatte tiedusteluuni maaliskuun loppuun mennessä.

Lämmin kiitos!

Satu Selin

Arviointilomake lapsille (hymynaamat)

Oliko mukavaa?

Opitko jotain uutta?

Oliko liian pitkä?

Oliko vaikeita asioita/juttuja?

Ymmärsitkö ohjeeni?

Arviointilomake henkilökunnalle (Palaute ohjaustuokiosta)

Saitko mitään uutta itsellesi? Mitä?

Miten arvioit ohjauksen sisältöä? (toimivuus lapsiryhmässä, menetelmät, kokonaisuus, aika yms.)

Mitä parannettavaa/ kehitettävää?

Miten kehittäisit ohjauksen sisältöä?

Muita ajatuksia?

Kello soi!

San. ja säv. Päivi Vannasmaa

ALKULAULU

Marssi $\text{♩} = 95$

The musical score consists of two staves of music in 2/4 time, marked 'Marssi' with a tempo of $\text{♩} = 95$. The key signature has one flat (B-flat). The first staff begins with a treble clef and a key signature change to one flat. The melody is written in quarter notes and eighth notes. The lyrics are: 'Kun kel - lo soi, (kiiistys) niin kou - tu - ai - kaa voi. Kun püri'. The chords are F, Dm, Gm, and C7. The second staff continues the melody with the lyrics: 'kel - lo soi, (kiiistys) niin kou - tu - ai - kaa voi. püri'. The chords are F, Dm, Gm, C7, and F.

F

Kun kel - lo soi, (kiiistys) niin kou - tu - ai - kaa voi. Kun püri

Dm Gm C7

F Dm Gm C7 F

kel - lo soi, (kiiistys) niin kou - tu - ai - kaa voi. püri

Kultaansa kaipaava

Suomalainen kansanlaulu

1. Yks, kaks, kol-me, nel - jä ja viis, mis - säs on mi-nun kul - ta - ni siis?

Ei se oo siel, ei se oo tääl, vaan se on kau-ka-na vet-ten pääl. vet-ten pääl.

2. Yks, kaks, kolme, neljä ja viis,
nyt me pyörimme riemuiten siis.

Iloitaan vaan ain aikanaan,
nuoruus ei kauan kestä kumminkaan.

Tehdään kaksi vastakkaista riviä ja oma pari vieressä. Kävellään vastakkain viisi askelta eteen ja viisi askelta taakse. Kaksi sivuaskelta oikealle ja kaksi suvuaskelta vasemmalle sen jälkeen parin kanssa ympäri ja kerrataan kaksi sivuaskelta...loppuun.

Piiri pieni pyörii

Suomalainen kansanlaulu

1. Piiri - ri pie - ni pyö - ri, lap - set sii - nä hyö - ri.
Sor - met sa - noo so so so, ken - gän kan - nat ko ko ko.

2. Piiri pieni pyörii,
lapset siinä hyörii.
Kädet panee lip lap lap,
kengän kannat kip kap kap.

3. Piiri pieni pyörii,
lapset siinä hyörii.
Toisiansa tervehtää,
sitten paikoilleensa jää.

1 Piiri pieni pyörii...

2 Sormet sanoo so, so, so

3 kengän kannat ko, ko ko.

1 Piiri pieni pyörii...

2 Kädet panee lip, lap, lap

3 kengän kannat kip, kap, kap.

1 Piiri pieni pyörii...

2 Toisiansa tervehtää...

Lintu lensi oksalle

Lin-tu len-si ok - sal-le, Lau-loi nii-tä näi - tä

Tu-le, jou-du o - ma kul-ta, et-tä saa-tais häi - tä.

Haus - ka on ol - la, kun löy - sin o - man kul - lan,

o - man kul - lan kai - na - los - sa on niin lys-ti ol - la.

- A. Liikutaan käyntiaskelein vapaasti ympäri salia ja taputetaan käsiä pyyhkäisemällä ylös, alas.
- B. Haetaan pari ja pyöritään ympäri kädet käsissä 8 askelta, samalla tavoin pyöritään ympäri toiseen suuntaan.
- C. Heilutetaan käsiä kädet käsissä reippaasti sivulta toiselle 8 kertaa.
- D. Juostaan 8 askelta käsikynkässä ympäri, kerrataan toiseen suuntaan. Uudelleen jokainen lähtee omille teilleen laulaen alusta: lintu lensi oksalle.

Ystäväni, tuttavani

Suomalainen kansanlaulu sov. O.H.

1. Ys - tä - vä - ni tut - ta - va - ni hum - ta - di - da - hum - ta,

käy nyt kans - sain pii - ri - leik - kiin, hum - ta - di - da - hum - ta.

Soit. © Musiikki Fazer Music

2. Sinun kanssa käsitysten, hum-ta-di-da-hum-ta, 4. Sinun kanssa vieretysten, hum-ta-di-da-hum-ta,
sinun kanssa pyörimässä, hum-ta-di-da-hum-ta. sinun kanssa pyörimässä, hum-ta-di-da-hum-ta.
3. Sinun kanssa selätysten, hum-ta-di-da-hum-ta, 5. Hyvästi nyt sanon sulle, hum-ta-di-da-hum-ta,
sinun kanssa pyörimässä, hum-ta-di-da-hum-ta. ystäväni, tuttavani, hum-ta-di-da-hum-ta. I

Alkukuvio: seistään parin kanssa piiriotteessa kädet käsissä.

1. säkeistö pyöritään parin kanssa ympäri myötä- ja vastapäivään (8+8 askelta; tahti=2 askelta)

2. säkeistö seistään parin kanssa vastakkain ja heilutetaan käsiä puolelta toiselle (8 heilutusta), sitten pyöritään kädet käsissä myötäpäivään ympäri (8 askelta).

3. säkeistö seistään selät vastakkain (4 tahtia) ja pyöritään myötäpäivään ympäri kuten 2. säkeistössä (4 tahtia).

4. säkeistö seistään vierekkäin ja pyöritään kuten edellä.

5. säkeistö hyvästellään pari oikeat kädet käsissä niitä puolelta toiselle heiluttaen. Ennen hyvästijättöä voidaan keksiä uusia säkeistöjä. Hyvästijätön jälkeen voidaan vaihtaa vapaasti paria ja aloittaa uudestaan alusta.

SUUTARI, RÄÄTÄLI

Suomalainen Aansansävelmä

SUU - TA - RI, RÄÄ - TÄ - LI, PI - KI - PÖK - SY PIE - TA - RI,
 KEN - GÄN KO - PUT - TA - JA, NAS - KA - LIN NA - PUT - TA - JA,
 ME - NE TÄS - TÄ POR - TIS - TA POIS, POISI

Suomalainen kansanlaulu

Leikkijöistä muodostetaan kaksi ryhmää. I ryhmä laulaa laulua, minkä aikana II ryhmä hyppii yhdellä jalalla eli "konkkaa". Konkkaajat koettavat pysytellä yhden jalan varassa ja hyppiä mahdollisimman pitkään jalkaa vaihtaen. Ryhmien osajoko vaihtuu, kun viimeisenkin konkkaaja on pudonnut pelistä pois.

TULE YSTÄVÄKSI

Jukka Salminen

TU - LE YS - TÄ - VÄK - SI NÄIN, KA - VE - RIK - SI ,NI - MITTÄIN. MEIL - LÄ

HAUS - KEM - PAA ON KÄ - SIK - KÄIN. TU - LE KÄIN. KÄ - DET

YH - TEEN LYÖN, JA - LOIL - LA - NI TÖ - MIS - TÄN, SIT - TEN

LO - PUK - SI NÄIN HY - PÄH - DÄN. HUII KÄ - DET DÄN. HUII

Arkoistu tekijän luvalla

Jukka Salminen

Seistään piirissä käsi kädessä.

A-osa, heilutetaan käsiä.

B-osa, yhteen lyödään .. 3 taputusta. Jaloillani tömistän.. 4 tömistystä. Hui ! Hyppy ilmaan.

Hans vili

Suomalainen kansanlaulu

1. Tu-le, tu-le, tu-le pii-ri-hin leik-ki-mään si-nä-kin.
 Va-lit-se it-sel-les ys-tä-vä uus.
 Hans vi-li vi-li, hans lai lai, hans vi-li vi-li, hans lai lai.
 Tot-ta-kai mi-nä-kin ys-tä-vän saan!

Tule, tule, tule piirihin --

Edetään juoksuaskelin pareittain tai piirissä myötäpäivään 8 tahtia.

Hans vili, vili, hans lai lai --

Käännyttään parin kanssa vastakkain. Hypellään kevyesti ojentaen jalkoja vuorotellen eteen niin että varpaat koskettavat lattiaa (tahti = 3 hyppy).

Tottakai minäkin ystävän saan.

Lyödään kädet yhteen ja pyöritään parin kanssa kynkkäotteessa myötäpäivään (4 tahtia). Hyyt kerrataan, ja parin kanssa pyöritään toisella kerralla vastapäivään. Leikin alkaessa alusta voidaan vapaasti vaihtaa paria.

JUOKSE HIIRI

Suomalainen kansantoulu

JUOK-SE, JUOK-SE, HIIRI, ET-TEI KISSA - MII - RI

SU - A SAA-VUT - TAI - SI, SU - A SAA-VUT - TAI - SI

Piirileikki

Istutaan lattialla piirissä. Yksi leikkijöistä on kissana piirin keskellä.

Hiirenä voi olla esimerkiksi pallo, hernepussi tai leikkihiiri.

Leikkijät juoksuttavat hiirtä lattian pinnassa leikkijältä toiselle.

Kissa yrittää saada hiiren saaliikseen. Leikkijöistä se, jolta hiiri joutuu kissan kynsiin, ryhtyy uudeksi kissaksi.

Paras leikki

Suomalainen piirilaulu

Tä - mä leik - ki kaik-kein pa - ras leik - ki on ja
 tä - mä leik - ki pa - ras leik - ki on.
 Sun fa-ti rei fa-ti ral-lal-lei ja sun fa-ti rei fa-ti ral-lal-lei ja
 sun fa-ti rei fa-ti ral - lal - lei ja ral - lal - lei.

Alkukuvio: Seistään piirin kehällä pareittain vierekkäin kädet käsissä, kasvot piirin keskustaan päin.

A Kävellään 16 askelta myötäpäivään heiluttaen samalla käsiä eteen ja taakse. Kävely kerrataan vastapäivään.

B Pyöritään parin kanssa kynkkäotteessa myötäpäivään ja kerrattaessa vastapäivään.

Leikin alkaessa alusta vaihdetaan vapaasti paria, jolloin piiri hajoaa. Alkuosassa A heilutetaan parin kanssa käsiä sivulta toiselle. Loppuosassa B pyöritään kynkkäotteessa kuten edellä.

Parinvaihtoleikki

Suomalainen kansanlaulu

Näin si-tä leik-ki-ä lei-ki-tään: pa-ri vie-dään toi-sil-taan.

Tu-le, tu-le tän-ne vaan vie-rel-le-ni sei-so-maan.

Alkukuvio: Seistään harvassa piirissä kasvot keskustaan päin, käsi oman parin kdessä. Yksi pariton leikkijä on piirin sisäpuolella.

Pariton leikkijä kävelee piirin sisällä etsien paria itselleen (tahdit 1 – 4). Valittua parin hän niiaa tai kumartaa tälle ja kävelee tämän kanssa käsikkäin piirin kehäl olevalle tyhjälle paikalle (tahdit 5 – 8). Parittomaksi jäänyt siirtyy piirin sisäpuolel aloittaen leikin alusta.

Keinustuoli

Suomalainen kansansävelmä

Kei-nus-tuo-lin minäkin ostan, minäkin os-tan, minäkin os-tan.

Kei-nus-tuo-lin minä-kin os-tan Vaas-an nikka - ril - ta. Ja

Vaasan nikka - rilta ja rilta ja Vaasan nikka - ril - ta. Ja ril - ta.

2. Siinä mä istun kultani kanssa,
kultani kanssa, kultani kanssa.
Siinä mä istun kultani kanssa
joka pyhälta.
.: Ja joka pyhälta ja ilta
ja joka pyhälta. : :

1. Ollaan piirissä istumassa ja käsikädessä sekä keinutaan eteen ja taakse.
2. Jatketaan samaan malliin, mutta keinutaan pakaralta pakaralle.

Lioli

Suomalainen kansanlaulu

1. Hii - ren - poi - ka nai - tet - ti - hin, lii - o - lii.

Lii - lii, lii - o lii - o lii - o - lii.

2. Ketä sinne kutsuttihin . . .
3. Petlää perehinensä . . .
4. Koivu kolmen lapsen kanssa . . .
5. Kukot sinne kutsuttihin . . .
6. Kanat kaikki käskettiin . . .
7. Mitä siellä keitettiin . . .
8. Mitä häissä tarjottiin . . .
9. Sirkan reisi, paarman pyrstö . . .
10. Hyttysen hyvä käpälä . . .

Kävellään pitkässä letkassa pitkin poikin huonetta, jokainen voi keksiä millaisia asioita haluaa tehdä. Voi mennä portin läpi kulkueena, piirissä, hyppien jne.

